

ССКП КК Ыгырыларыттан.

Ааспыт субуотаба Чакырга сага оскуола дьытэ үлэбэ киирдэ. Ити түгэнгэ аанамыт үөрүүлэх биччэр сага оскуола дьыттин символическай күлүүһүн тылын Эрилин Эристин аатынан совхоз парткомун секретара Н. С. Дмитриев олохтоох абыс кылаастаах оскуола директорыгар Е. А. Флегонтова туттарытынан аһылынна. Мустубут үөрэнээччилэри, отделение рабочайдарын, ыалдьыттары кэрэ-бэлиэ событиенан эбэрдэлээн райсовет исполкомун председателэ Р. Р. Бунашев, норуот үөрэбириитин оройуоннаабы отделин сэбиэдиссэйэ В. М. Неустров уо. д. а. тыл эттилэр. Киниэ кулуупка учуутал Н. И. Протодьяконов салаатынан үөрэнээччилэр концерт көрдөрдүлэр.

Тууланнаах үзлэлэригэр бари-
нилдээх рабoчaйдар, бастатаа
туран, ныйрэйдэр турар мнэстэ-
тэрэ ыраас, курааннах, сылаас
буоларыгар сүүрүн болломтодо-
руу уураллар. Иккиннээн, огу-
кытта эбни аһылыгы үчүгэй
хадчыстыбалаахтык бэлэмнээн
таба дүүрэлээн, аналлаах ре-
жым быһымтыкынан сиэтээлэр.
Үсүһүнэн, сылаас ууну утахта-
ра ханнар дээрэ дуобуйа иһэр-
дэллэр, аһылык састааба толору
баар буолуутугар кыһаналлар.
Итинник сыралаһан үзэлиир,
ыарахаттартан чарыйбакка, сал-
гыбакка бүбөйдэхээр буоланнар
Никулениколаах мичат сүөһү
өлүүтүн таһаарбаттар, эһикт
тмддунгар мэддэн тураллар.

БЕРЛИН. Манна Кызыл Октябрь быраанынныгы кара-дыкти
норут куулайдыныннан, искусство маастардарын
түмүктөннө. ГДР эдер көлүнөтүн 100 тынымчат-
представителерин кыттыларынан барбыт быраанын-
сүктөн общественной-политической событиенан буолла. Бы
ГДР уонна Советский Союз норуттарын икки арды-
туктадыбат добордохуу уонна бирге үлөлөөнүн билиэти:
СССР.

Молууһунан советскай дьоннор коллективнай опытынан байыыллыбыт Советтар дойдутарын санга Конституцията билиги партиябыт, кини Кини Комитетын сүүнэ теоретическай уонна практической үлэлэрин түмүгүнэн, айыммылаах марксизм-ленинизм уопсай бааһыгар-дуолугар санга кылаатынан буолар.

Конституцияны ылыммы советскай дьоннор политической уонна үлэс улахан өрө көтөрүлүүлэрин үөскөтө. «Октябрь юбилейи—достойнайдык көрсүбүтү», «Пятилетка икки сылын былаанын—сэттисини 7 күнүгэр!» дьин девиэтээх үлэлээн, билиги оройуонмут үлэһиттэрэ юбилейдаах сыл тобус ыйыгар үтүө көрдөрүүлэри ситистилэр.

Оройуон совхозтара ылыммыт социалистическай абонаетистибэлэрин юбилейдаах сыл үбүс кварталын түмүгүнэн үтүү государственства туттарыга 103,2 бырыһыан толорулар, былааны таһынан 195 тоннатан ордуу үтүү атымылаахтар. Ааспыт дьыл баччатаары камыгар тэҥнээтэххэ 458 тоннаан элбэх үрүн илгэ ылыммына. Эти туттарыс сорууда 78,9 бырыһыан толорулуна.

Оууруот аһын советуопкалааһын былаана 100 бырыһыан, көртүөспүү туттарыс эмнэ 100 бырыһыан толорулуналар. Сыл бастагы кварталыгар 180 тыһ. содк. күндү түүлээри государственства туттаран, оройуон СССР обкомун уонна Саха АССР Министрдарын Советын көһөрүлэ сылдьар Кыһыл знаматын ылла.

Ол эрэри производство сүрүн көрүнүрүгэр государственны кытта ахсаан туолуута совхозтар сыл төрдүс кварталыгар көрдөрүүлэригэр улахан тутулуктаах. Мантан хаалыт камыт кинилэр 1759 тонна эти, 1020 тонна үтүү государственства атымылаахтар. Эти туттарыс соруудаары оройуон 3400 ынах сүөһүтүн хас бирдинин тиһиннаах ыйааһына ортотунан 300 кг-тан, «ыгы 200 кг-тан түспөтөрүнө, ону таһынан алтынны устатыгар 300 ыччат сүөһүнү контракциялаахытына эрэ толорор кыахтаахпыт.

Юбилейдаах сылга ынах, сылгы уонна ийэ сүөһүлэр ахсаан өтүнэн государственнай былааннарын толоробут булгуччулаах. Ити совхозтар экономикаларын сайдар кескиллэрин төрдүнэн буолар. Маныаха 1977 сыл бүтүүтүгэр оройуон үрдүнэн 18720 ынах сүөһү баар

буолуохтаах. Оттон ыанньык ахсаана 7480 төбөсө тириэрдилиннэхтээх, ол эбэтэр ааспыт сыллааһар 176 төбөнөн ордууу интихтээхпит. Санга дьылга сылгы ахсаанын, 1976 сылга тэҥнээтэххэ, 681 төбөнөн албээтиннэри тийиннэхтээхпит.

Быйыл от мөлхөтүк үүмүтүнэн общественнай сүөһү аһылыгы советуопкалааһын былаанын 84,2 бырыһыан эрэ толордубут. 2345 тонна бурдугу, 543 тонна хортуоппуйу, 170 тонна оууруот аһын хомуйан, хонуттан бордунусууаны ылымы былааннарын толордубут.

Эрилик Эристин аатынан совхоз 2882 тонна үтүү валовойуна ына үтүө көрдөрүүлэни. Кинилэр сыл бүтүөр дьэри аһы валовойуна 320 тонна үтүү ыырга, 300 тоннаны государственства атымылаахтар, кыстык устата биэр фуражнай ынахтан 800 кг үтүү ыырга, бордунусу орто эбиллентин 100 кг тирээрде үрдэтилинбит абонаетистибэ ылыммын үлэһитлэр.

Хомойуох иһин, эриликтэр үтүү ыаһынга ылыт үрдүк кирбиһилэрин оройуон саамай бөдөн хаһаайыстыбата—Субуруускай аатынан совхоз ыраарынан сиппэтэ. Маныа, манар ынах ахсаана 366-нан эбиллентин, хаа-чыстыбата туһубутун үрдүнэн, үтүү валовой ыама 1965 сылтан эбилленттэрэр 1976 сылга 290 тоннаан, быйыл 138 тоннаан таһыны түстэ. Оттон үтүү государственства атымылааһын совхоз уон икки сыллааһы ылыт таһымыттан юбилейдаах сылга 302 тоннаан таһыны түстэ. Ити, биллэн турар, үтүү ыаһын үрдэтигэ күнүгэ төрүөтүр үлэ мөлхөтүн таһынан племенной үлэ, искусственный сизмэлээһин, ыччат сүөһүнү төлөһүү, төрөөбүт тигэһэлэри ынахха анаан көрүү-харайымы үлэлэрэ көрдөбүлгэ ыраарынан эппиэт-тэбэттэрин түмүгэ. Бу совхозка ыйырей деловой тахсыта сыл ахсын нахтаан иһинтэ киһини диксинирбэт буолуон сатаммыт. Ол курдук, 1965 сылга ыйырей деловой тахсыта 82 бырыһыанга тэҥнээһин буолла, 1975 сылга 53,5, 1976 сылга 50,4 бырыһыанга эрэ тийибит. Оттон юбилейдаах сыл тобус ыйынаабы түмүгүнэн 44,8 бырыһыан буолла.

Карл Маркс аатынан совхоз үтүү валовой ыаһын былаанын тобус ый түмүгүнэн 108 бырыһыан толордо. 144 тонна үтүү былааны таһынан государственства атымы

лаан үчүгэй көрдөрүүлэрдээх иһэр.

Оройуон совхозтарыгар куһааран көртүөспүү ыйыттан сүөһү туһата суох олутта тахса туһа. тобус ыйынаабы түмүгүнэн 850 сүөһү кеннэһэн, ити иһинтэ 575-һэ ыйырей. Ити, ааспыт сыл чатыгар тэҥнээтэххэ, 45 төбөнөн элбэх. Маныаха таах үлэһиттэри материалнай эппиэксэ тардыа, тыны ситэтэ суох.

Оройуон усулуобуйатыгар сүөһү аһылыгы баарукаах базатын хааччыйахтаах механизациялаах бытааннык ытылаллар.

Сүөһү интигин түргэн тэтиминэн сайыннара, тоннору механизациялааһын, уотар планнаахтар, туу, субан сүөһүгэ сирдигэ хаарчактары туу орооллаахтар. Бу өтүнэн оройуонга бааһы таһымыннылар. Карл Маркс аатынан тонна сүөһү кай аатынан совхозтарга сүөһү кыһынты, сайынай хотоннору баар буолулар. Ол эрэри эриликтэр хотоннору тутууга ысыһа иликтэр. Ийэнай хотоннору тутууга аһылаах хотоннору өтөдөннөтүн 350 сүөһүгэ аһылаах хотоннору быйыл алтыс сылыгар даһыны бүһүт күтүлүк быйыл алтыс сылыгар даһыны бүһүт күтүлүк Маныаха «Якутколхозстрой» ТМУ-гын салалтатын төөх болломтотун уураа уолдыаста.

Совхозтар бэйэлэрэ ытар хаһаайыстыбанын ларыгар бариллбит үп 43 бырыһыанга эрэ таһына. Икки оройуон совхозтарын хааччыйа сүөһү интигинтэр механизациялааһын ПМК-ты көстөр көмөнү өнөрбөтө.

Быйылгы кыстыкка ордуу тэрээһинэ сүөһү Хатылы, Соловьев отделениелара кирдир. Кытаанаахха борооскулар маассабайдык көһөрүлэ тахсыталаан эрэр. Бу отделениеларга сүөһү төһөгө кирдир иликтэр. Быйылгы кыстык, сүөһү летка юбилейдаах кирбин кыстыга буоларынан сүөһү таһынан бородуусууаны ылыммын улаатыннарды, туһата суох олуттун аччатыга, төрөөбүтү муһуу ылыммы улахан сорукары туруорар.

Юбилейдаах дьыл кыстыгы устата хас бирдин ражнай ынахтан 700 кг үтүү ыаһын, хас бирдин рооску орто эбиллентин 100 кг-на тирээр—сүөһү тыатын хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин доһууруктара.

— Улуу Октябрь хайрааллаах юбилейи көрсө билиги совхозпут ситиспит кыайымыларын эсэ ордуу чыгытэргэ сорукаанабыт,— дьигэ Эрилик Эристин аатынан совхоз директора депутат С. И. Сергеев.—Ол эрэри, кс-инигэр, үлэс-хамнаса үтүс көтүтүүлэр, быйаарыла илэк боппуруостар бааллар. Бириннэн, ынах сүөһү-бүт уопсай ахсааныттан ынах ылар олутта 45 бырыһыанга эппиэтиннэ, билиги хаһаайысты-баатын аһардаа үтүү өнөрү хайысхалырыбыт охсуулаах буолуора. Онон эти өнөрү хайысханы биринини эмнэ учуоттан көрөрбүт наадалаах.

Үүнүтү товарноба маныах. Үүтү тутар пууннар мөлхөтүк үлэ-анилэр. Билигин совхоз үрдүнэн тэрилинбит икки сепараторнай сыахтан биридестэра эрэ үлэлиир. Оттон Дирин курдук бөдөн бөһүө-лөккэ арымы сыага суога үлэни-хамнаһы улаханник атахтаата, нэһиликэннэни үрүн аһынан хаач-чийымы боппуруоһун ыаратта. Ма-ныаха эт-үтү комбинатын салал-тата септөөх дьаһалы ылар наада.

Совхоз салалтатын адырыһы-гар кирдир критикалар төһөрү баалларын, үлэ үтүс көрүннэри-гэр хаалымы улаханник Субуруускай аатынан совхоз директора депу-тат М. И. Белых билиннэ. Кини бейитин интигиттэр төрүүр сүөһү хаачыстыбатын түспөһүгэ, бру-целлеы утары охсуһуу турууга, кырдыбыт ыаньыктары брак-тааһына, искусственной сизма-

Таб. Е. П. Коркин дакылаатын дьүүлэлэһии

лэһини уонна салтарымы дьүө-курдук эрэри, дьыл хайдах кил-тын критика тарта. Кини онтон ралзон ытытыга төһөрүлөн төх-рөн иһэрэ эсэ даһыны билилбит. салгы кетэх сүөһүнү искусствен-Онон сылгыга улахан сэрэхтөөх най сизмэлээһини тэригэр наада-лаарар, атыыр орустары интиги боппуруоһугар тохтоото.

— Совхозтар хотоннору меха-низациялааһынга септөөх болзом-толорун уурбаттар. Ол курдук, Карл Маркс аатынан сов-хоз салалтата онноор Төһүргэс-монтажтамыт систематын төттөрү көтүтүтэрэн, турбаларын ылла. Хотоннор онноһууларын хаа-чыстыбата олус мөлхөх. Онон ме-ханизацияны киллэринтэ ыарахат-тар үөскүүлэр. Быйыл сайын Эрилик Эристин аатынан совхоз-ка 12 ыыр аппарат үлэлээтэ. Ити холобуру атын хаһаайыстыбалар эмнэ батыһаллара наада. Билиги быйыл Мугудайга, Бахсыга уонна Кытаанаахха кыстык хотоннору ме-ханизациялаах былааннаахпыт.

СВЕРДЛОВСКАЯ УОВАЛАС. «Горноуральская» цесстара механизациялаанньалар уонна автоматизациялаанньалар. СИНМОККА: совхоз сибириньэни иһтэр ком-плекса. А. ГРАХОВ фотота, ССТА фотехронината.

Онон сүрүн матырыялы бу-т,— дьигэ «Сельхотехника» бөһүгүн совхозтар икки му-рынаабы сүөһү иһитини механизациялааһынга ПМК-прораба С. С. Коркин.

Карл Маркс аатынан сов-ректора депутат Е. Е. Кор-райсовет тыа хаһаайыстыба уонна айылга харыстыа бастайааннай комиссияны нээһинини өнөрбүт хас та-тыгар маньык баһыттан.

— Субуруускай аатынан 129 ыанньыксытыттан сал-ыйын түмүгүнэн үтүү ыла-нан ыаһынга 6 м а а а р ы н 60 эрэ ыаһы-толорбүт. Совхоз үрдүн ыаһын тобус ыйдаах былаан-ууту государственства аһы-сорууда 92,4 бырыһыан то-лоруллубут.

Манна сүөһүтүн тоуу-туруга олус мөлхөх. Ийэнай тахсыта 44,8 бырыһыанга эрэ тэҥнээтэр. Тигэһэлэ таһаарыга аһал үлэ мөлхө-бат. Ыанньыксыттар уотар хонтуруолааһын ситири-риллэр. Ол түмүгэр аһы-лаван ыйыгар 370 ынах Сайынны фермалар иһа-нор. Ол мөлхөрүн таһы-ны атахтыыр. Совхоз ма-нын структуратын былаан-һиллэр. Ферма ыарахы механизациялааһын ыаһы-Онон ити итэвэстэри үтү-үлбөх үлэ наада.

С. ЧИЧИГИНАРОВ.

Табаарыстар! ССРС Верховнай Советын учарата суох VII сессията 1977 сыл алтынньы 7 күнүгэр Советскай Союз саага Конституциятын (Төрүт Сокууну) ылынна, ССРС саага Конституцията, ССРС Верховнай Советын сессиятыгар ССКП Бийик Комитетин Генеральнай секретара, ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателя, Конституцкионнай комиссия председатели табаарыс Л. И. Брежнев дакыллаата уһулуччулаах политическай иттиэнэ идеянай-теоретическай докумуоннарынан буоталлар.

Конституцияны бырайыагын дүүүлээни дян-чакчы норуот бүтүүнүн дүүүлээнигинен буолла. Дүүүлээнигэ 140 ма-дүйүнтөн тахса киин, дойду улахан дьоннорун бисе гыммыт түөрдүттэй ордуга, кытынна. Норуот активноһун манньк киинг далааһыннын биһиги дойдубут өссө бикэ илигэ. Норуот бүтүүнэ дүүүлээнигэ Конституция бырайыагын биллэрдик түһэрдэ, киинэхэ үтүс туһалаах эбиллэри, чуолкайдааһынары уонна көннөрүүлэри киллэрэр кыагы биердэ. Ол түмүгэр бырайыак 110 ыстатыйаларыгар уларытылар киридилэр. Биир сага ыстатыйа эбиллинэ. Онон Советскай норуот бүтүүнэ байыанлы государственной Төрүт Согуонун дьиннэх айааччынан буолла.

[illegible]

— Санга Конституцнлаа өс-
днмэй абзэмннэ туһунан чуул-
гын дэргэс улахан эрө кетүүлүү дөрүбуйа
быһаныгыг-майгыгыг барбы-
гэр бээр хариштабылын
үлэти-көрдөмүдүн
үлэри үлэти
либит болтуруоска

484